

Elevaktiviteter

Tittel	Oppgave	Hensikt
Karbonfotavtrykk		
Et smartere miljøvalg	Du skal se deg om og tenke gjennom hva som er et godt, og hva som er et dårlig miljøvalg, og ta bilde av begge deler. Kan gjøres hjemme, på skolen eller i nærmiljøet.	Gi elevene mulighet til å reflektere over at det finnes gode og dårlige miljøvalg. Og at de i de fleste tilfeller faktisk har og tar et valg.
Ditt karbonfotavtrykk	Du skal undersøke ditt personlige forbruk, hvor mye du har hjemme av klær og sko, og hva familien gjør for miljøet	Bli bevisst eget og familiens forbruk. Kartlegge deler av det som inngår i et karbonfotavtrykk. (Det er to ulike skjemaer, ett for eleven, og ett for læreren der det fremgår hvor mange poeng for hvert punkt.)
Miljødugnad - sammen for miljøet	Sammen med familien din skal du undersøke hva dere gjør som er bra for miljøet. Kan dere gjøre mer?	Skape bevissthet rundt hva man faktisk gjør og hva mer man kan gjøre. Involvere familien. Oppdage muligheter for miljøvennlige tiltak i hjemmet. Vi må alle være ambassadører. Og alle må bidra. Overføringsverdi til det miljørarbeidet som foregår internasjonalt (eller som kanskje ikke foregår pga. vanskeligheter med å bli enige).
Hvor langt har T-trøya di reist?	Ved å sjekke merkelappen i klærne, skal du finne ut hvor klærne er produsert. Hva har det å si? Tilsvarende med mat.	Gjøre elevene oppmerksomme på at transport er et viktig bidrag til karbonfotavtrykket. Ikke bare transport av oss selv, men også produktene vi kjøper.
Treprodukter		
Hva er det laget av?	Du skal undersøke ulike produkter i kjøkkenet og finne ut hva det er laget av. Kunne det vært laget av et annet materiale?	Skape bevissthet rundt forskjellige typer materiale, og oppdage at samme produkt kan være laget av forskjellige materialer.
Dokumentér 24 - tre	Du skal ta bilder gjennom et helt døgn av alle trebaserte produkter du bruker. Ble det flere enn forventet?	Skape bevissthet om hva slags materiale ting er laget av, og at det er mange av produktene vi omgir oss med som er laget av tre.

Et smartere miljøvalg

Innledning: Både hjemme, på skolen eller på jobb, tar vi hele tiden valg. Noen av disse valgene vil føre til unødvendig utslipp av karbondioksid (CO₂), mens andre valg kan bidra med å redusere utslippene. Ofte gjør vi disse valgene uten å tenke noe særlig på det. Det betyr at i mange tilfeller kan vi lett gjøre et smartere miljøvalg, hvis vi bare tenker oss om.

Tidsbruk: 1- 2 timer

Utstyr: Digitalt fotoapparat

Sted: Hjemme, på skolen eller i nærområdet

Oppgave: Du skal ta to fotografier. Det ene skal vise en gjenstand eller aktivitet du mener er et dårlig miljøvalg, og det andre skal vise et smartere miljøvalg. Det kan være bilder av for eksempel transport, energibruk, produkter eller søppel, men husk at det skal være knyttet til *utslipp av CO₂*.

For hvert fotografi må du begrunne hvorfor du valgte å ta nettopp dette bildet. Hvorfor er dette et godt eksempel på smart/dårlig miljøvalg? På hvilken måte fører dette til redusert/økt utslipp av CO₂? I tillegg må du for bildet av dårlig miljøvalg forklare hva man heller burde ha gjort.

Etterarbeid:

Del fotografiene og forklaringene dine med resten av klassen.

Ditt karbonfotavtrykk

I denne oppgaven skal du registrere hva du har hjemme og hvilke tiltak du utøver. Hensikten er å gi deg en indikasjon på ditt eget karbonfotavtrykk. Men, dette er ingen presis metode, og noen elementer, slik som mat, er utelatt. Uansett, jo høyere poengsum, dess høyere karbonfotavtrykk har du. Jo lavere karbonfotavtrykk, jo mer miljøvennlig lever du.

Først skal du fylle inn «mine registreringer», både ditt personlige forbruk og de punktene som involverer familien din. Vær ærlig og utfør registreringen så presist som mulig. Deretter vil læreren fortelle hvor mange poeng du kan få per svar, slik at du kan regne ut poengsummen

Spørsmål 1-3 er om ditt personlige forbruk	Min registrering	Poeng
1) Hva har du av følgende klær og sko? Registrer antallet		
Antall par sko (inkludert støvler, støvletter, sandaler, sportssko osv.)		
Bukser (inkludert piratbukser, joggebukser osv.)		
Ytterjakker (inkludert kåper, regntøy, ski-jakker osv.)		
2) Hvor mange plagg (inkl. sko) har du kjøpt siste 2 mnd.? Sett et kryss på et av alternativene.		
0		
1-3		
4-7		
Mer enn 8		
3) Er du flink til gjenbruk?		
Kjøper du av og til brukte klær?	Ja /Nei	
Benytter du deg av og til av bærenett fremfor plastikkposer?	Ja /Nei	
Sum spørsmål 1-3		
Spørsmål 4-7 involverer resten av familien din. Tallene du registrerer under må deles på antall personer som bor i hjemmet.		
4) Hva har du hjemme, registrer riktig antall for hvert produkt		
Antall TV-apparater		
Antall DVD spillere (eller blue ray, VHS osv.)		
Antall spill-konsoller		
Antall datamaskiner (inkl. bærbare)		

Antall mobiltelefoner		
Antall lesebrett		
5) Sjekk følgende produkter hjemme. Er de merket som energieffektive? Ja eller nei.		
Komfyr	Ja /Nei	
Vaskemaskin	Ja /Nei	
Fryser	Ja /Nei	
Kjøleskap	Ja /Nei	
Oppvaskmaskin	Ja /Nei	
6) Annet		
Antall sparepærer i huset		
Antall andre pærer og lysrør		
Har du sparedusj hjemme?		
Hvordan reiser du til skolen?	Går/sykkel/buss/to g/trikk/bil	
7) Hva sorterer du av avfall		
Plastikk		
Papir		
Batterier		
Drikkekartonger		
Lyspærer		
Bioavfall		
Glass og metall		
Panter du flasker?		
Sum spørsmål 4-7		=
Delt på antall mennesker i hjemmet		/
Ny sum		
+ sum fra spørsmål 1-3		+
Sum for meg (mitt karbonfotavtrykk)		=

Miljødugand - sammen for miljøet

Innledning: Vår livsstil bidrar til utslipp av CO₂. Dersom vi skal klare å redusere utslippene av CO₂, må vi alle hjelpe til. Det er viktig at vi reduserer utslippene på de områdene vi kan. Vi kan alle gjøre noe, og det er viktig at vi står sammen.

Tidsbruk: minimum 1 uke

Utstyr: Digitalt fotoapparat

Sted: Hjemme

Oppgave: Innkall til et familiemøte. Det er din oppgave å lede møtet. Du må forklare for resten av familien hva saken gjelder. Du må også sørge for at noen skriver ned forslagene som kommer, og hva dere blir enige om. Bruk gjerne lista nedenfor til å notere. Hva gjør dere allerede hjemme som er bra, og hvilke forslag har dere til hva mer som kan gjøres. Dette er en idédugnad, så skriv opp alle forslagene! Deretter må dere velge ett av forslagene som hele familien kan bli enige om. Dette må deretter gjennomføres i én uke. Bruk fotoapparatet til å dokumentere.

Neste uke velger dere ett av de andre forslagene, og gjennomfører det i én uke. Det er viktig at hele familien klarer å bli enig. Husk å ta fotografier for å dokumentere hva familien gjør for miljøet.

Dette gjør vi allerede som er bra for miljøet	Dette er forslag til hva mer vi kan gjøre

Dette er forslagene vi har bestemt oss for å gjennomføre:

Uke	Beskrivelse av hva familien skal gjøre for miljøet denne uka
1	
2	
3	
4	

Velg det tiltaket du (og familien) var mest fornøyd med, og presenter det for klassen. Begrunn hvorfor du mener det var et godt tiltak. Vil familien fortsette med å gjennomføre dette? Hvorfor/hvorfor ikke?

Etterarbeid:

1. Forsto hele familien hvorfor det er viktig å gjøre noe?
2. Var det lett for hele familien å bli enige?
3. Klarte alle i familien å gjennomføre det dere hadde blitt enige om?
4. Hvis ikke, hva kunne man gjort for å få alle til bidra?
5. For å redusere CO₂-utslippene på verdensbasis, må alle landene i hele verden bli enige. Forstår du at det kan være vanskelig å få dette til? Begrunn svaret ditt.

Hvor langt har T-trøya di reist?

Innledning: Når vi skal vurdere hvor stort CO₂-utslipp vi forårsaker, må vi tenke gjennom hva vi kjøper. Én av tingene man må se på, er hvor varen har blitt produsert. Som en generell regel kan man si at jo lenger unna varen har blitt produsert, dess større blir CO₂-utslippet.

Tidsbruk: 1 time

Utstyr: Klesplagg, matvarer med emballasjen på, digitalt fotoapparat

Sted: Hjemme

Oppgave: Velg fem tilfeldige klesplagg hjemme. Ta gjerne det du har på deg. Les på lappen inne i klesplagget og finn produksjonslandet. Finn ut hvilke av disse landene som er lengst unna og hvilke som er nærmest. Ta bilde av det klesplagget som er produsert lengst unna.

Gjør tilsvarende for fem tilfeldig valgte matvarer fra kjøleskapet eller matskapet.

	Produkt	Produksjonsland	Ranger fra nærmest til lengst unna
1			
2			
3			
4			
5			
1			
2			
3			
4			
5			

Vis til resten av klassen den varen du fant som var produsert lengst unna. Hva ville vært alternativene til å kjøpe denne varen? Hva kunne du gjort for å unngå å kjøpe en vare som er produsert så langt unna?

Etterarbeid:

1. Hva har det å si for CO₂ utslippene hvilket land klærne eller maten er produsert?
2. Hva er grunnen til at så mye av det vi kjøper er produsert i andre land?
3. Hvilke andre spørsmål bør vi stille oss selv når vi skal kjøpe noe?

Hva er det laget av?

Innledning: Når vi skal vurdere hvor mye CO₂ vi slipper ut, må vi tenke gjennom hva vi kjøper. Én av tingene man må se på, er hvilket materiale varen er laget av. Ulike typer materialer har ulik produksjonsmetode, bruk og holdbarhet. I tillegg varierer det hva som skjer med produktet etter at vi har kastet det. Det å vurdere hele livsløpet til et produkt, helt fra produksjon til avfallshåndtering, kalles «vugge-til-grav-prinsippet». En av fordelene med produkter av tre, er nettopp at tre er et godt valg - *fra vugge til grav*. Vet du hva produktene hjemme hos deg er laget av?

Tidsbruk: 1 time

Utstyr: Digitalt fotoapparat

Sted: Hjemme

Oppgave: Gå til kjøkkenet. Undersøk produktene listet opp i tabellen, og fyll ut. Ta bilde av et produkt du ikke kan tenke deg å ha i tre, og et du kunne tenke deg å ha i tre. Begrunn valgene dine.

	Produkt	Hvilket materiale er produktet laget av?	Hva er materialet laget av?	Er det et fornybart materiale?
1	Kjøkkenbenk			
2	Gulv			
3	Vegger			
4	Bord			
5	Skap			
6	Gardiner/persienner			
7	Tallerkener			

Vis til resten av klassen produktene du valgte å ta bilde av.

Etterarbeid:

1. Undersøk hva «vugge til grav-prinsippet» betyr.
2. Hvilke andre spørsmål bør vi stille oss selv når vi skal kjøpe noe?
3. Gi noen gode grunner til å velge tre, og noen grunner til å ikke velge tre.

Dokumentér 24-tre

Innledning: Når vi skal vurdere hvor stort CO₂-utslipp vår livsstil fører til, må vi også ta i betraktning produktene vi kjøper. Én av tingene man må tenke gjennom, er hva slags materiale produktet er laget av. Vet du hva tingene rundt deg er laget av?

Tidsbruk: 24 timer

Utstyr: Digitalt fotoapparat

Sted: Hjemme, på skolen og alle andre steder du er i løpet av dagen

Oppgave: Du skal bruke kameraet til å dokumentere hvor mange produkter av tre du bruker i løpet av en vanlig dag. Det betyr at du må ha kameraet i nærheten når du våkner, og ta bilde av alle produktene av tre som du bruker, helt til det blir kvelden og du legger deg igjen.

Lag en bildeserie som kan vises til resten av klassen.

Etterarbeid:

1. Hvor mange bilder tok du?
2. Ble det flere eller færre bilder enn forventet?
3. Trenger vi tre, eller kan tre lett erstattes av andre materialer?
4. Hva er fordelene med tre fremfor andre materialer?
5. Hva er ulempene med tre fremfor andre materialer?

